

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ" с. ХИТОВО

Общ. Добричка e-mail: info-800039@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР: Д. Тодорова

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ**

2026 / 2027г.

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогически съвет
Протокол № 1/15.09.2026

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмата за превенция на ранното напускане от училище е разработена във връзка с член 263 ал.1 т.8 от ЗПУО и е продължение, приложимо в конкретните условия на ОУ „В. Левски“ на всички европейски и национални стратегии, чиито цели са свързани с опазване на човешките права, подкрепа на грамотността, равен старт независимо от етнос, раса, вероизповедание, пол, произход, имуществено състояние, както и закрила при наличие на данни за въвличане в дейности, неблагоприятни за физическо, психически и нравствено образователно развитие на децата.

Залага се на добрата комуникация между институции - Кметство; Агенция „Социално подпомагане“; Държавна агенция за закрила на детето; родители, ученици и педагози. Базира се на Механизма за превенция за отпадането от училище на деца в задължителна училищна възраст и други приети училищни документи:

-Механизъм за контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията и намаляването им

-План за дейността на УКБППМН

-Механизъм за противодействие на училищния тормоз

-План на класния ръководител

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование „отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18 г. възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

Програмата представя:

- анализ на състоянието в училището - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;

- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Плана за дейността на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри.

- дейности за взаимодействие между родители, ученици и педагогически персонал;

- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на актуална информация за движението на учениците.

II. АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Отсъствията на учениците от час и отпадането им от системата на образованието е във фокуса и визията на училището. В политиките и мерките за предотвратяване на преждевременно напусналите училище и за повторна интеграция съществуват четири общи проблема, чието преодоляване определя стратегическия успех:

1. Признаване на проблема и решимост на първо място той да се смекчи и, ако е възможно да се предотврати, а след това преждевременно напусналите да бъдат повторно интегрирани в образованието.
2. Приоритетно стратегическо планиране и провеждане на политики ориентирани към предоставяне на услуги и осигуряване на подходяща и ефективна подкрепа за преждевременно напусналите училище и за онези, които работят с тях.
3. Проява на творчество, новаторство, гъвкавост и желание за промяна от страна на хората, педагогическите специалисти и учениците при решаване на индивидуалните проблеми, пред които са изправени преждевременно напускащите училище и младежите в риск.
4. Проява на мотивирано и активно отношение към образованието от педагогическите специалисти и учениците при формиране на знания, умения и отношения в българското училище и младежите.

Като основни причини за отсъствията и отпадане от училище на българските ученици се открояват :

1. **Социално – икономическите причини** са един от основните фактори за натрупване на голям брой неизвинени отсъствия и отпадане. Икономическите условия са важен фактор за ниското образователно равнище и за отпадането от училище, но тези условия винаги действат в комплекс с останалите.

- Ниското образование на голяма част от родителите
- Липсата на образователни и друг тип ценности и традиции
- Отношение към децата, като към източник на прехрана или ангажиране с грижи за други членове в семейството – по-малки деца или възрастни хора
- Бедността на семейството оказва цялостно негативно влияние върху мотивацията за включване в образователния процес и социална адаптация. Липсата на подходящи битови условия е причина за невъзможността за самостоятелна подготовка.

- Миграция на родителите – през последните година този проблем е особено актуален. Често при миграция на родителите в чужбина децата остават в семейства на роднини, които нямат особен ангажимент към тяхното образование. През последните години се засили и тенденцията родителите да вземат децата си в чужбина.

2. Образователно-педагогическите причини са свързани както с училищната среда, така и с организацията на учебния процес. Основните причини за отпадане от училище и натрупване на голям брой отсъствия са:

- Обучителни причини свързани с усвояването на учебното съдържание и учебния материал; с учителите като активни агенти на преподаването; с владееенето на българския език, като средство за комуникация и научаване в училищната ситуация; с наличието и развитието на навици за учене.

Наред с изведените етнически и социални предпоставки за опасността от отпадане от училище, влияние оказват и личностно-психологическите проблеми сред децата. Сред част от децата с ромско самосъзнание се създават трайни задръжки и негативни нагласи и очаквания, чувство за неуспех, за отчуждение от натрупания училищен опит, чувство за неувереност в самия себе си. Те имат незрели нагласи и възприятия, нисък статус на постижения, липса на мотивация, неспособност да вземат решения и да се само организират.

- Рискови групи

Ученици от I до VII клас, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа;

В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главна цел: Намаляване броя на учениците в риск от отпадане по различни причини

Подцели:

1. Намаляване неизвинените отсъствия .

2.Повишаване интереса и активността на учениците в риск към учебния процес чрез иновативно, гъвкаво и личностно ориентирано обучение

3.Мотивиране учениците за постигане на по-добър успех в училище.

4. Увеличаване броя на учениците повишаващи степента си на образование

5.Преодоляване на обучителните трудности

6.Привличане на родителската общност в училище като активен участник при прилагане на цялостен подход за тясно сътрудничество между дома и образователната институция.

7.Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

8. Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

IV.ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1.Реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствието на учениците

Отг. Класни ръководители, директор

Срок:Ежемесечно

2. Механизъм за контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в задължителната училищна документация

Отг. Класни ръководители, директор

Срок:Ежемесечно

3. Контролирано изпращане на уведомителни писма до дирекция „Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия в рамките на 1 месец

Отг.Класни ръководители

Срок:Ежемесечно-до 5 число

4. Съвместни дейности с родителите за преодоляване на проблема със закъсненията и отсъствията на учениците и непосещаването на училище

Отг. Класни ръководители

Срок: Ежемесечно

5. Своевременно информироване на родителите за отсъствията и успеха на учениците чрез:

- уведомителни писма
- ученическа книжка
- телефонно обаждане
- електронна поща

Отг. Класни ръководители

Срок: Ежемесечно

6. Организиране и провеждане на анкети за прояви на училищен тормоз.

Отг. Класни ръководители и учители в ЦДО

Срок: м.октомври

7. Тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите

Отг.Класни ръководители и учители в ЦДО

Срок: 4 пъти в годината

8. Повишаване ангажираността и участието на родителите в училищни дейности

Отг. Класни ръководители

Срок: Ежемесечно

9. Включване на учениците в занимания по интереси

Отг. Класни ръководители

Срок: Ежеседмично

10. Осигурен достъп до спортната база на училището, до компютърните кабинети и игротека /включване в спортни състезания и прояви на училището/;

Отг. Класни ръководители и учители в ЦДО
Срок: Ежедневно

11. Социализиране и интегриране на учениците, за които българският език не е майчин

Отг. Класни ръководители
Срок: Постоянен

10. Картотекиране на ученици в риск с превенция задържането им в училище

Отг. Класни ръководители
Срок: Постоянен

12. Индивидуална работа на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици

Отг. Класни ръководители и учители в ЦДО
Срок: Ежеседмично

13. Създаване на график за провеждане на консултации по предмети

Отг. Класни ръководители, преподаватели
Срок: м.септември-м.октомври

14. Провеждане на консултации със семействата или настойниците на ученици в риск

Отг. Класни ръководители
Срок: Ежемесечно

15. Лектория по здравно и гражданско образование, организирана и провеждана от класните ръководители и външни организации

Отг. класни ръководители
Срок: два пъти в учебната година

16. Организиране на срещи с видни общественици с цел мотивиране на учениците за редовно посещаване на училище и ефективно усвояване на учебни знания, като условия за избор на добро учебно заведение/специалност и добра работа за в бъдеще

Отг. Класни ръководители

Срок: Периодично

17. Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на самоуправление.

Отг.Класни ръководители и учители в ЦДО

Срок: м.септември-октомври

18.Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца

Отг.Класни ръководители и учители в ЦДО

Срок: периодично

19. Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителската общност, на представители на местната власт и гражданския сектор.Срещи с инспектор ДПС, ЦОП , МКБППМН

Отг.Класни ръководители

Срок: периодично

20. Разработване и актуализиране на регистър на учениците в риск и предвидени мерки за задържането им.

Отг.Класни ръководители

Срок: постоянен

21. Наказателни мерки по правилника на училището

Отг.Класни ръководители , директор

Срок: постоянен

V. МЕРКИ / дейности чрез ученическото самоуправление/:

1. Активизиране дейността на ученическия съвет относно събирането и популяризирането на мненията и идеите на учениците с цел да бъдат взаимно полезни и заедно да превърнат училището в желана за тях територия чрез:

- Провеждане на ежеседмични заседания на Ученическия съвет /УС/ за решаване на текущи въпроси и вземане на решения.

- Включване на членове на УС и ученици в риск в отбелязване на патронния празник на училището.
- Включване на членове на УС и ученици в риск в отбелязване на различни международни и национални празници .
- Включване на членове на УС и ученици в риск в организиране на благотворителни кампании .
- Провеждане на часове от членове на Ученическия съвет с учениците от различни паралелки чрез подхода "Връстници обучават връстници".
- Ден на ученическо самоуправление, в който ролите: „учители – ученици” и „административен персонал – ученици” се разменят с цел учениците да се запознаят и да осъзнаят до известна степен сложността на дейностите, упражнявани в институцията училище.
- Изготвяне на благодарствени писма до родители на ученици без отсъствия.
- Дежурни ученици.
- Организиране и участие в конкурси
- Номиниране на ученик без отсъствия и клас без неизвинени отсъствия.

VI. МЕРКИ /дейности с участието на родители/:

1. Привличане на родителите и ангажирането им с училищния живот и в решаването на проблеми, свързани с деца, застрашени от отпадане; създаване на активна връзка между училището и родителската общност.

- Изграждане на родителски клуб от активни родители.
- Даване възможност на родителите да участват в училищния живот.
- Подпомагане дейността на учителите при работа по проекти, търсене на партньорства;
- Отбелязване „Ден на отворените врати”, в който родители могат да присъстват в учебни часове
- Организиране на информационни кампании сред родителите с помощта на образовани и реализирали се хора от общността.

- Организиране на информационни кампании сред родителите с помощта на образовани и реализирали се хора от общността.
- Алтернативи за осмисляне на свободното време на учениците съвместно с родителите

VII. МЕРКИ /дейности, свързани с учениците от начален етап/:

1. Изготвяне на поименен списък от класните ръководители, в чиито класове има ученици със затруднения в ограмотяването.
2. Изготвяне на личен профил на тези ученици или портфолио.
3. Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането.
4. Определяне на ден от седмицата, в който родителите на тези ученици да бъдат запознавани с постиженията на своите деца”.
5. Участие в общински и национални конкурси .
6. Организиране на училищни празници.
7. Осигуряване на целодневно обучение на децата от начален етап.

VIII. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Количествени показатели	Качествени показатели
Брой ученици със спрени месечни добавки;	Позитивно отношение към образователно – възпитателния процес;
Брой ученици, редовно посещаващи училище;	Повишаване на нивото на компетентност на учениците;
Намаляване на броя на неизвинените отсъствия;	Активно участие в училищния живот.
Намаляване на броя на учениците със спрени месечни добавки;	Засилване на чувството на принадлежност към тази общност;
Намаляване на броя на преждевременно отпадащите от образователната система;	Развитие на способността на учениците да действат в името на другите;
Намаляване на броя на наказаните ученици по чл.199 ал.1 от ЗПУО;	Положителна промяна в климата на училището;
Намаляване на броя на учениците в риск.	Привличане на родителите към училищната общност.